

SPIONS

Harminckilencedik rész

Money Magnetism, Jim Morrison sírja és az Idő Első Kapuja

„One family one race one world one desire one sense
 Overnational Party Class-mutation Three Emblems
 Spy-estheticism Collective subconscious Subrealism
 Total Czecho-Slovakia International Socialism”
 SPIONS: *Nevada Propaganda*¹

Két hónappal a néhai Varsói Paktum első punk együttese, a SPIONS Párizsba érkezése után, 1978 júliusának közepén észrevettem, hogy ha nem figyelek magamra, lehajtott fejjel járom a Fény Városának utcáit. Mások elvesztett aprópénzét kerestem a járdán, a fák törzse körül kialakított öntöttvas rácsok nyílásaiban, még a csatornanyílásokba is bekukkantottam, azon morfondírozva, hogy milyen egyszerű szerszámmal tudnám átkutatni, behullott értékeket keresve a fertőt odalent. Beállt a krónikus pénzhiány. Az érzésünkkor a helyiektől kapott baráti adományok elfogytak. Mecénást, megbízót nem sikerült találnunk. Hiába tette közzé Serguei Pravda, a SPIONS egyre frappánsabb franciasággal nyilatkozó frontembere a médiában, hogy készek vagyunk valamennyi nagyhatalom titkosszolgálatával, és bármelyik politikai szerveződéssel, a szélsőjobb Nemzeti Fronttól a szélsőbal Trockista Pártig, sőt a centrumban lavírozó keresztény és szocialista formációkkal is, akár egyszerre többel és egymás ellenében kollaborálni, nem érkeztek ajánlatok. Viszont elterjedt rólunk, hogy trockisták, szélsőjobbosok, kereszténydemokraták és szocialisták vagyunk. Bár folyamatosan szaporodtak körülöttünk a terveink után szimatoló titkos ügynökök – a magyar titkosszolgálat például, jobb dolga nem lévén, egész rajnyi, magukat csillogó szemű, a rock'n'rollért rajongó fiataloknak álcázó spiclit szabadított ránk, és felbukkant pár vicces amerikai, komoly orosz és folyamatosan fecsegő francia megbízott is vonzaskörzetünkben –, de sajnos együttműködési ajánlattal egyik kémszervezet sem rukkolt elő. Jól jelezte a bajt, hogy első lelkes támogatónk, Rémy Kolpa Kopoul, a Liberation újságírója igyekezett láthatatlanná válni, amikor megpillantott bennünket valamelyik kávéházban, klubban, kiállítás megnyitón. Attól rettegett, hogy neki kell majd kifizetnie a kávékat, ha leül velünk beszélgetni. Továbbra is írt a SPIONS-ról, és próbált – neki pénzbe nem kerülő módokon – támogatni bennünket, de nagy igyekezettel kerülte a személyes találkozást.

A Marais negyed egyik antikváriumából szerencsésen elemeltem a nagy norvég árulót, a fiatal korában az őt először figyelmembe ajánló besúgó barátomra,

1 Gregor Davidow dalszövegének részlete a SPIONS THE PARTY című lemezéről (Paris, DORIAN/Celuloid, 1979)

Bódy Gáborra (1946–1985) nagyon hasonlító Knut Hamsun² (1859–1952) *Hunger (Éhség)*³ című könyvének angol nyelvű első kiadását.⁴ A könyv-ritkaságot elolvasása után sikerült 150 frankért eladnom az engem befogadó Valerie Goodman egyik könyvgyűjtő rokonának. Az antikváriumban 900 frankért árulták. Ha nem szorít annyira a cipő, kis utánjárással biztosan kaphattam volna érte 6-700 frankot is, de szorított. A szinte mindennapos vacsora-meghívások miatt nem éhezünk, de gondot okozott megvennünk a napi cigaretta-adagot, vagy beülni egy kávéházba meghívás nélkül. A metrót abban az időben még viszonylag könnyen lehetett ingyen használni. Öntudatos punk-dandykként ügyeltünk arra, hogy esztétikusan, balett-táncosokhoz illő, a végletekig kifinomult kecsességgel ugorjuk át a forgó acélrudakkal felszerelt belépő-kapukat. Így el tudtunk jutni a különböző szemklinikákhoz, ahol változatos csalási technikákkal általában sikerült kieszközölnünk, hogy a frontember megkapja a másnaponként esedékes injekciót a pupillájába, aztán futás. Ha nem volt kedvünk a metróban balettozni, gyalog jártuk a hosszú sétákra teremtett várost, mert ritkán volt pénzem egyre szomorúbban parkoló Zsigulim feltankolására. Mivel a frontember szembaja miatt nem tudott pénzkereső munkát vállalni, a zeneszerző/szólógitáros (akihez a frontember, a zenei zseni folyamatos szabotázs-akciói ellenére, számomra érthetetlen módon ragaszkodott) pedig kijelentette, Serguei Pravda és én azért születünk, hogy őt eltartsuk, és mielőbbi világhírhez segítsük. Rám hárult tehát a pénzkeresés rettenetes feladata. Bár gyakran sikerült két-három doboz cigarettára elég elhullott aprópénzt összeszednem pár órai sétával, nyilvánvaló volt, hogy amennyiben nem találok ki, hogy milyen módon juthatok hozzá a kanálisok mélyén feltételezhetően rejtőző kincsekhez, fizetős munkát kell találnom. Kísérleteztem madzagra kötött mágnessel és más rögtönzött eszközökkel is, de eredménytelenül. Így kénytelen voltam elfogadni egy régi ismerős, a korábban gyakran Budapestre látogató, Pityu fedőnevű, magát francia hip-pinek álcázó kém ajánlatát és irányítása alatt, segédmunkásként lakásfelújításokat végeztem.

2 Az 1920-ban Nobel díjjal elismert Hamsun a második világháború idején támogatta a németországi náci pártot, az általa nagyon nagyra tartott Hitlerrel is találkozott. A német megszállást azzal üdvözölte, hogy a németek végre kultúrát hoznak az országba. Norvégia felszabadulása után letartóztatták és hazáért súlyos pénzbüntetésre ítélték, de idős kora miatt nem zárták börtönbe. A *Traitors' Hall of Fame* (Az árulók dicsőségcsarnoka) című, 2004-ben elkezdett „beszélő” képsorozatomból részeként Bódy Gábert és Knut Hamsunt is megörökítettem. Mahagóni keretbe helyezett fényképek a mögöttes rejtett hangszórókon át az árulás etikájáról „beszélgetnek” suttogva.

3 Knut Hamsun: *Éhség* (Budapest, Európa Kiadó, 1965)

4 Knut Hamsun: *Hunger* – a regény eredeti címe: *Sult*; Fordító: Mary Chavelita Dunne (alias George Egerton), (London, LEO-NARD SMITHERS AND CO, 1899)

Megtanultam szobát festeni, tapétázni⁵ és francia szabványok szerint⁶ villanyt szerelni.

***

1978 júliusában a SPIONS frontembere felkért, hogy tervezzem meg az együttes logóját. Egyszerű, geometrikus formát képzeltem el, amely kifejezi a SPIONS alapításakor működő tudatalapotunkat. Jelezte, hogy a logó, az öt évre ('The Last Five Years Plan' – Az utolsó öt éves terv) tervezett megvilágosodási procedúránk elkövetkező stációjában velünk együtt fog változni.⁷ Öntisztító aktus-sorozatról volt szó, a megjelenítés, felmutatás gesztusával, periodikus rendszerességgel ki akartuk purgálni agyunkból a felgyülemlett múlt összes belefészkelte illúzióját. A tervezést az Oroszlán jegye alatt, 1978. július 25-én,⁸ egy kellemes, napsütéses kedd délután-

5 Párizsban elsajátított tapétázó tudományomnak, némi autodidakta továbbképzés után, hét gonosz évvel később, New Yorkba költözésemet követően vettem igazi hasznát

6 Franciaországban nem a falakra bevésett, hajlítható fém bergman-csővekbe húzták be a villanyvezetékeket, mint abban az időben Magyarországon és német nyelvterületen, hanem fordított U-profilú, a falakra szögezett fa-sínekbe rejtették őket, amelyek könnyen meggyulladhattak rövidzárlat esetén, amit a gyakori, látványos lakástüzek bizonyítottak.

7 L. SPIONS: THE MAP of Eden (New Jerusalem), The Twelve Gates of Time <http://wordcitizen30.webs.com/eden.htm#907718047>

8 Ezen a napon, nevét Johnny Rottenről John Lydonra változtatva alapította meg a Sex Pistols korábbi frontembere új együttesét, a Public Image Ltd.-t (PIL), és az angliai Oldhamben meg-

non, a Père Lachaise temetőben, Jim Morrison (1943–1971), a Doors hét évvel korábban, párizsi lakása⁹ fürdőkádjában holtan talált énekese végső nyughelyével szomszédos síron ülve kezdtem el. Belphegor, a SPIONS párizsi macskabarátja elkísért a temetőbe, s míg én meditáltam, ő átvizsgálta a sírt és környékét, majd leült velem szemben és figyelt. Morrison sírját száraz és friss virágok, hippi ékszerrek, batikolt kendők, házi öntésű gyertyák, füstölő pálcikák, kagylóhéjak, kisebb-nagyobb madártollak, és rúzzsal rajzolt szívecskékkel dekorált bugyik borították, köztük régebbi, szétázott, és láthatóan nemrég sodort jointok. A sírkövön és a szomszédos sírokon kézzel festett feliratok, csillagok, sámánisztikus jelek, koronás gyíkokat (Morrison beceneve a férfierejét szimbolizáló Lizzard King – „Gyíkirály”) ábrázoló rajzok borították.

Érkezésemkor senki sem volt Morrison sírja közelében. Leültem a szomszédos nyughely kőpárkányára, megkínáltam magam az áldozati ajándékok közül kihalászott, láthatóan nemrég csavart spliffel, kinyitottam a mindig magamnál hordott, kockás füzetet, amelybe naplómát vezettem, és filctollammal egyetlen, gyors kézmozdulattal kört rajzoltam.¹⁰

A régi, geometriával, asztrológiával és asztronómiával foglalkozó tudósok isteni eredetűnek, a legtökéletesebb formának tartották a kört, amely a misztikában a meditáció, az összpontosítás szimbólumává vált. Az először Egyiptomban, a Kr.e. 14. században megrajzolt *Ouroboros* (*Uroboros*), az önmaga farkába harapó kígyó,

született Luise Brown, a világ első lombikbábija, 1925. július 25-én alapították meg Moszkvában a szovjet TASSZ (Телеграфное Агентство Советского Союза) hírügyökséget. 1943-ban ezen a napon fosztotta meg hivatalától Viktor Emmanuel olasz király Benito Mussolinét. 1946. július. 25-én robbantották fel az amerikaiak a tenger alatt elhelyezett atombombát a Csendes-óceáni Bikini szigeténél.

9 17–19 rue Beautreillis, Arrondissement de l'Hôtel-de-Ville – sokáig rejtély maradt Morrison halálának oka, mert boncolás nélkül, gyanús sietséggel temették el. A 2007 júliusában publikált *The End: Jim Morrison* című könyvében Sam Bernett, a Rock'n'Roll Circus nevű klub vezetője azt állította, hogy a sztár nem szívórohamban következett, a fürdőkádjában halt meg, hanem heroin túladagolás végzett vele klubja wc-jében. Testét a két dealer, akitől Morrison a heroint vette, elcipelte az énekes lakásába és a fürdőkádba tette, majd mindketten sűrűn elhagyták Franciaországot. Az alkalmazottak, akik tudtak az eseményről, hallgattak, mert nem akarták, hogy a botrány miatt a hatóságok bezárják munkahelyüket.

10 1976-ban, meditációs gyakorlatként, kezem biztonságának fokozása érdekében kezdtem el a körök rajzolását. Több, mint két év mindennapos gyakorlása után meglehetősen biztonságosan tudtam csaknem tökéletes köröket rajzolni.

NAJMÁNYI LÁSZLÓ

Gabor Body & Knut Hamsun ('beszélő' fényképek a Traitors' Hall of Fame sorozatból), 2013

az ön-reflexió, a ciklikusság, az örök visszatérés, az ősi egység gnosztikus, hermetikus jelképe. Platón (Kr.e. 427–347/348) a kör formát felvevő csúszómászót az első élőlénynek, a halhatatlan, mitológiai konstrukciónak tartotta. A gnosztikus tanításokban az Ouroboros az örökkévalóságot, a világ lelkét szimbolizálja. Az 1773-ban megtalált, valószínűleg a Kr.u. 3–4. században keletkezett, kopt nyelven írt, *Pistis Sophia* címen ismert gnosztikus szöveg, amely arról tudósít, hogy feltámadása után Jézus még 11 évig a Földön maradt, hogy tanítványait a teremtés és a Mennyszárgba kerülés titkaira tanítsa, a Napkorongot 12 részből álló, saját farkába harapó kígyóként írja le. Carl Jung (1875–1961) szerint az emberi psziché számára ez a forma ősélmény, archetipikus jelentőséggel bír. Tanítványa, Erich Neumann (1905–1960) az ember – az emberi faj és a gyermek egyaránt – az ego kialakulása előtti (*pre-ego*) tudatállapota reprezentációjának tartotta. A mágusok szertartásukat kör rajzolásával kezdik, amely hitük szerint védelemre és a természetfeletti hatalmak megidézésére szolgáló szent erőteret zár magába. A porba rajzolt, vagy sóval, esetleg vérrel megformált varázskör spirituális funkciója hasonló a hindu és buddhista *mandalák*, *yantrák* négyzetébe foglalt, illetve a négyzetet határoló, szimbolikus körökhöz. A női és férfi princípiumok egységét megjelenítő kínai Jin–Jang jelektől kezdve a teljes megvilágosodás pillanatának zenélményét jelképező japán *Ensō*-ig valamennyi ősi civilizáció legfontosabb szimbólumai körökben jelennek meg. Jim Morrison sírja mellett ülve, a történelmi példákra gondolva döntöttem el, hogy a SPIONS változó tudatállapotát a geometria nyelvén ismertető logókat, emblémákat körök belsejében fogom megjeleníteni.¹¹

11 A *Sejtések I.* 10. pontjában Erdély Miklós ezt írja: „A pokol jele: a kör, a mennyé: az egyenes” – Erdély Miklós: *Sejtések I–II.* (Párizs, Magyar Műhely, 1974). Well, Erdély Miklós – Tiszteletem! – sem punk együttes alapításával, sem saját tudatállapotai egyszerű, geometrikus formákkal történő ábrázolásával nem kísérletezett.

NAJMÁNYI LÁSZLÓ

The Wandering Jew, POW 01 (photoperformance, fényképezte Rész István), 2013

Alig fejeztem be az első kör megrajzolását, zajos nemzetközi hippy különítmény ért a sírhoz és elkezdtek Morrison *Light My Fire* című számát¹² énekelve, egymás mocskos kezét fogva, a maguk otromba módján körülötte táncolni. Semmi kedvem sem volt a SPIONS első tudatállapotát jelképező geometriai formákon ebben a léha, visszataszító társaságban meditálni. Felálltam, katonai overalomban zsebembe csúsztattam a filctollat és a naplófüzetemet, a még égő jointot megbocsáthatatlan felelőtlenséggel átpasszoltam a legközelebbi, torzonborz, mocskos lábán sarut viselő, émelyítően büdös hippinek (nem köszönte meg, csak idióta módjára vigyorgott), aztán elindultam temetői törzshelyem irányába. Fekete macskabarátunk, Belphegor velem tartott. Talán már említettem korábban, hogy a művészet és a halál mindenkori összekapcsolásának lelkes híveként rajongója és szenvedélyes tervezője¹³ vagyok az emlékműveknek, különösen a síremlékeknek. Sajnos 1978 nyarán nem volt fényképezőgépem, így nem tudtam lefényképezni, csak a szavak limitált erejével próbálom most ismertetni egyik kedvenc síremlékeket, a Jacques Carrier 19. századi francia festőművész sírján álló, körülbelül kétszeres életnagyságú szobrot a párizsi Père Lachaise temetőben. A szélmalomokkal harcoló Don Quijote de la Mancha lovag ábrázolásaihoz hasonló, szikártermetű, kecskeszakállas, lobogó hajú festőművész szobra kissé előredőlve, összeráncolt szemöldökkel, összehúzott szemekkel, szigorú tekintettel figyelő láthatatlan modelljét, valószínűleg egy romantikus tájat vagy távoli csatát. Balkezében palettát tart, egyenesen előrenyújtott jobbkezeiben önmaga pontos, kicsinyített mását tartja ecsetként, lobogó hajkoronája a köecset szőrkötege. A szobor közelében, árnyékot adó fa alatt pad, amelyen Párizsba érkezésem első napjai óta hosszú órákat töltöttem elmélkedéssel, olvasással, naplózással. Gyakran a sírkert esti bezárásáig maradtam, s csak a semmiből előbukkanó, denevérszárnyakhoz hasonló, fekete köpönyeget viselő temetőörök erélyes felszólítására hagytam el a halottak társaságát. Többször előfordult, hogy egyedül vagy társaságban, éjszaka átmásztam a temető falán, és hajnalig kedvenc padomon ülve vagy fekve töltöttem az éjszakát. Az első SPIONS logó tervezésének napján is erre a padra ültem le, miután a kellemetlen hippy kommandó rémálomszerű megjelenése Jim Morrison sírjának elhagyására kényszerített.

Végre senkitől sem zavartatva, teljes nyugalomban, a madárcsicsergéstől, a méhek zümmögésétől és a padon mellém heveredő Belphegor dorombolásától elandalítva folytattam a meditációt. Azt kívántam, hogy legyen éjszaka, mert otthon akartam érezni magam. Lelki szemeim

12 Dal a Doors *The Doors* című albumáról (U.S. Elektra, 1967)
13 <http://laszlonajmanyidesigns.webs.com/monuments.htm>

előtt lassan besötétedett. Eltűnt körülöttem a régi temető és a falain túl Párizs, a benne nyüzsgő izgága, éhes létezőkkel. Elhalkultak a város zajai. A test börtönéből kiszabadulva az üres, sötét térben, súlytalanul lebegve találtam magam. Aztán felragyogtak körülöttem a csillagok. Annyi csillag, amennyit csak a legrégebbi, ezredévekkel a legutolsó születésem előtti idők óta őrzött emlékeimben láttam. Már korábban is sejtettem, hogy a tudatállapotot, amely a SPIONS megalapítására készítetett bennünket 1977-ben, valamiféle Háromság határozta meg. Mik lehetnek ennek a Háromságnak az elemei, tépelődtem. Mi volt az entitásunk mélyén feszülő alapelem, amelyhez társult a többi? A *sofár*¹⁴ távoli hangját hallottam. Háromszor szólalt meg. Három elcsukló, sóhajtáshoz hasonló hang. *Svarim*. Gyülekező. Az Univerzum csillagainak háttéréből kiválva és lassan közeledve kirajzolódott harmadik szemem előtt Dávid király fénylő, sárga, hatágú csillaga, a Mógén Dávid. Amikor az Ég és a Föld lakóinak szövetségét jelképező csillag betöltötte lelki látóteremet, öntudatlan mozdulattal kinyitottam a térdemre helyezett füzetet, és csukott szemmel a Jim Morrison sírjánál belerajzolt körbe szerkesztettem filctollammal látomásomat. Ez tehát a Múlt, az Atya jelképe, mondtam magamnak félhangosan. Valamennyien zsidók vagyunk. A zavart csak az okozza, hogy hol az egyikünk, hol a másikunk zsidóbb, mint a többi. Ábrahám gyermekei, Jahve kém-kommandója vagyunk. Megértve honnan, kinek az ágyékából jöttünk, megkönnyebbültem. Már nem éreztem magam árvának. Szívembe költözött Isten választott népének történelme, az összes öröm, bánat, szenvedés, megvilágosodás, bűn, árulás, gond és baj. Én vagyok tehát a Bolygó Zsidó, *Kartaphilosz*, a „nagyon szeretett”,¹⁵ Illés próféta fia, akit az arabok *Szamirir* vagy *Zerib* néven emlegetnek,

14 „És felemelé Ábrahám az ő szemeit, és látá hogy ímé háta megett egy kos akadt meg szarvánál fogva a szövevényben. Oda méne tehát Ábrahám, és elhozá a kost, és azt áldozá meg égő áldozatul az ő fia helyett.” (Mózes I. könyve 22. fejezet 13. – Károli Gáspár fordítása). A *sofár* (סופר) kos szarvából készült ősi zsidó fúvós hangszer. A kürt neve az arámi „sapír” (szép) szóból származik, jelentése „szép hangú”. A kosra emlékezteti a Könyv Népét, amelyet Ábrahám a fia, Izsák helyett áldozott fel. A *sofár* háromféleképpen szólaltatják meg: *tkiá*, *svárim* és *truá*. A *tkiá* (fúvás) egyetlen éles, egyenes kürtszó. Ez volt a nép összehívására szolgáló hang, erre a hangra vertek vagy bontottak tábor a pusztában vándorló zsidók. Később, a letelepedés után ez a hang jelezte a szombat és az ünnepek kezdetét és végét. A *svárim* (törések) három elcsukló, sóhajtáshoz hasonló hang. Ezzel hívták a halott házához a rokonokat, barátokat, ismerősöket. A *truá* (riadó) kilenc rövid, kiáltásszerű hang, arra emlékezteti a népet, hogy a Kimondhatatlan Név mellette áll, és segíti a bajban. Ezt a hangot használtam A Császár Üzenete című, 1975-ben forgatott filmem elején, amikor feltűnik a mezőn, balra a budítól a függőlegesen félmeztelenül álló Halász Péter. Ugyanezzel a képpel és hanggal indítottam a 2006-ban elhunyt világhírű színházművész, író és pedagógus tiszteletére, halála évében készített *The Man Who Was A Theatre* (Az ember, aki színház volt) című videókönyvemet. „És lesz ama napon: megfűjják a nagy kürtöt, és eljönnek, a kik elvesztek Assíria földében és a kik kiűzettek Égyiptom földébe, és leborulnak az Úr előtt a szent hegyen, Jeruzsálemben.” (Ézsaiás Prófeta könyve 27. fejezet 13. vers – Károli Gáspár fordítása) A *sofár* hangja megnyitja az eget, hogy az imádságok közvetlenül jussanak el a rejtőzködő Teremtőhöz.

15 János evangéliuma, 21:20–23

NAJMÁNYI LÁSZLÓ
Homage à Jim
Morrison (digitális
kollázs), 2013

akinek Jézus hosszabbította meg az életét, és küldött az ő dicsőséges visszatéréséig tartó vándorútra. Akit János apostol *Málkusnak*,¹⁶ Eszter könyvének¹⁷ ismerői *Ahasverosnak* neveztek. Engem először 1223-ban, Örményországban láttak.¹⁸ Aztán 1330 körül, majd 1547-ben, *Butadeus* néven Németországban,¹⁹ 1575-ben Madridban, 1599 karácsonyán Strassburgban, 1601-ben Lübeckben, később Krakkóban és Moszkvában, 1721. július 22-én Münchenben, majd Ulmban és Bécsben bukkantam fel, félelmet, rémületet, csodálkozást keltve. Én lettem Richard Wagner (1813–1883) *Der fliegende Holländer* (A bolygó hollandi) című, 1843. január 2-án, a drezdai Hoftheaterben bemutatott operája tengerész-főhősné modellje. Én, a mindenre emlékező zsidó, az örök idegen. Jefunné fia, Káleb, a kém, aki nem tudott hazudni. Káleb, a „teljes lelkű”, akit Mózes, az ugyancsak igazmondó Józsuá, Nun fia, és tíz másik, de mint utóbb kiderült, kishitű, hazudós spion társaságában előre küldött, hogy fűrkéssék ki az Ígéret Földjét, Kánaánt.²⁰ És most itt vagyok, szovjet punk, üres zsebbel ugyan, de a világ legszebb temetőjében. Darabokra tört, elfeketült szívembe végre visszaköltözött atyáim fénylő csillaga. Egy pillanatra felvillant előttem a Tobacco road²¹ képe, amelyen éjszakáról éjszakára sétálva mindent, amit érdemes megtanultam.

Képzeltben újra rágyújtottam a Jim Morrison sírján talált, könnyelműen a koszos hippinek ajándékozott, mágikus cigarettára, aztán a Jövő, a Fiú szimbólumán kezdtem el meditálni. Nem gondolkodás, spekuláció volt ez, hanem egyértelműen transz-állapot, elragadtatás, amely később is puhán rám ereszkedett, valahányszor egy-egy új SPIONS logón meditáltam. Lelki szemem előtt megjelent Egyiptom sivataga, felette az éjszakai égbolt, rajta a kristálytisztán kirajzolódó Via Lactea²². „Ως εν ουρανω και επι γης” (Miként fent, úgy alant), mondta görögül egy láthatatlan forrásból érkező, mély, bársonyos férfihang. A sok ezer éves, titokzatos emléktől vezérelve felismertem a Nagy Hagymány adományozójának hangját: Hermész Trismegisztoz,²³ a „Háromszor magasztos”, a „Háromszor nagy Hermész” beszélt.

16 János evangéliuma, 18:10

17 Eszter könyve (אסתר) a héber Bibliában (Tanakh, a keresztény Ótestamentum) a zsidók a perzsa fogságból való, K.r.e. kb. 450-ben történt megmenekülés emlékére tartott *purim* ünnepének alapját képezi, a kiszabadulás történetét mondja el.

18 L. az 1228-ban kiadott, a 758 és 1228 közötti eseményeket leíró, *Ignoti monachi Cisterciensis S. Mariae de Ferraria chronica et Ryccardi de Sancto Germano chronica priora* című, bolognai krónikát.

19 L. Chrysostomus Dudulaeus Westphalus: *Der immerer der Welt berum wandernbe Jude* (Rövid híradás a bolygó zsidóról, 1602)

20 Számok könyve, 14:24

21 A budapesti Dohány utca, amelynek 24-es számú házában a SPIONS frontembere lakott, a 20. számú házban pedig Halász Péter és barátainak Lakásszínháza működött.

22 Tejtút

23 Latin nevén Mercurius ter Maximus, aki az írást és a hermetikus tudományokat, köztük az alkímiát, asztrológiát és a teurgiát ajándékozta az emberiségnek.

„Miként fent, úgy alant. A lenti dolgok a fentiek tükörképei. A szent tó vízében legmagasabb tükörképe látszik legmélyebben. Neked adom a testvére, Széth által negyvenkét darabra vágott, majd Ízisz és Nephtisz által újra összeillesztett és feltámasztott Ozírisz, Geb földisten és az égistennő, Nut gyermeke, a Krónosznak is nevezett Idő, Hórusz atyja csillagát, amely mindig megmutatja majd neked, merre van a fent, az egyetlen útirány. Boris Popoff,²⁴ a Vörös Démon rabságából nemrég szabadult szovjet punk, íme a Duat,²⁵ a másvilág élő jelképe.” A Tejút középen irányából rám zuhant, magába zárt egy kék színű, ötágú csillag, majd lassan vörösbe váltott. Forróság öntött el, aztán kivert a hideg verejték. Reszketni kezdtem. Megpróbáltam kinyitni a szemem, hogy megszabaduljak a rémc csillag víziójától, de nem tudtam. Magamat láttam a csillag csúcsai között kifeszítve. Állatfejű egyiptomi istenek árnyai táncoltak körül. Hiénák kacagását hallottam, majd a képbe becommogott egy zömök, durva arcú magyar zsaru. Láb- és kelkáposzta főzelék szaga volt. „Tudja azt maga nagyon jól!”, ismételte. „Ha Zuglóban lakik és a szolnoki színházban dolgozik, mit keres Párizsban?”, kérdezte és vaskos ujjaival megpörgette gumibotját. Május elseji felvonulások rémképeit láttam. Rettenetes külsejű emberek tömegei, harsányan énekelve – „*Hej, te bunkócska te drága*” – aranyozott póznákra szerelt vörös csillagokat lóbáltak. „Ó nem!”, próbáltam kiáltani, de nem jött ki hang a torkomon. Ez volt

24 A Boris Popoff kódnevet 1977 nyarától felváltva használtam az 1975-ben felvett A.L. Newman fedőnévvel.

25 A káldeus papok által először megszerkesztett *pentagram* (*pentalpha*, *pentagle*) egyiptomi elnevezése.

SPIONS

The First Gate of Time – THE MIND (digitális kollázs az 1978-ban készült design és Serguei Pravda fotójának felhasználásával), 1978/2013

az a vízió, amely elől Párizsba menekültem, ettől akartam megszabadulni, és most újra elkaptam. „Nyugodj meg”, mondta szelíden a Mester hangja. „Ez már a te csillagod. Nem tud többé ártani neked. Kövesd az irányt, amely felé mutat és hazatalál.” Megkönnyebbültem, a pentagram már a lábaim előtt, a sivatag homokján feküdt. Lehajoltam, feemeltem és csukott szemmel belerajoltam a füzetembe, a körbe, Dávid király nyugodt, az ég és a föld szövetségét jelképező csillaga fölé. Lány fuvolaszó közeledett. Az egyiptomi sivatag képe ezüstsínű folyót övező, smaragdszínű fűvel és virágzó fákkal borított szelíd lankákkal borított tájra váltott. A folyó partján Lord Vishnu nyolcadik reinkarnációja, Krisna, a kék bőrű hindu isten fuvolázott, körülötte színes szaríkba öltözött, szépséges *gopik*²⁶ táncoltak kecsesen. Radha,²⁷ Lakshmi istennő reinkarnációja vezette őket, az ő mozdulatait ismételték. A *gopik* táncát figyelve az óramutató járásával egyező irányba forgó *swasti*²⁸ rajzolódott ki előttem. „Ó Ardzsuna,²⁹ jól vigyázz!”, hallottam meg Krisna lány, a fuvolaszóval összefonódó hangját. „Ha nem akarsz úgy járni, mint Dolfi bácsi, eszedbe se jusson megfordítani csillagom forgási irányát!”³⁰ „Háré, háré”, válaszoltam gondolatban és szemeimet még mindig csukva tartva rárajoltam a végtelen Jelent, a SPIONS Háromsága Szentlelkét (Any), Krisna csillagát Dávid király és Ozírisz a füzetemben lévő körbe helyezett jelképeire. Aztán hátradőltem a padon és hozzájuk hasonló párra vágyakozva a Krisna fuvolajátékára táncoló *gopik*ban gyönyörködtem. Hirtelen böffentést hallottam, savanyú sajszagot éreztem, aztán valaki megrázta a vállam. „Fermé, Monsieur, couvre-feu!”³¹ ébresztett álmodozásomból egy orrhang. Kinyitottam a szemem és ravasz tekintetű, bajszos, denevérszerű, fekete köpönyeges temetőört pillantott meg. „Fermé, Monsieur, couvre-feu!”, ismételte még akkor is, amikor füzetemet és filctollamat overall zsebébe csúsztatva felálltam és elindultam a temető kapuja felé. Belphegor nem volt sehoh. A temetőőr néhány lépéssel mögöttem, ugyanazokat a szavakat szajkózva a kapuig követett. Amint kiléptem az utcára, bevágta és jókora kulcsával bezárta mögöttem a vaskaput. A fekete macska a rue Menilmontant és a Gambetta sugárút sarkán várt. Együtt indultunk Valerie Goodman közeli lakása felé, ahol akkor állomásoztam.

„Ez az! Megtaláltad!”, kiáltotta a SPIONS frontembere, amikor este, a Notre Dame katedrálissal szemközti kávéház teraszán megmutattam a temetőben készített rajzot. Megpróbáltam részletesen beszámolni neki a víziómról. Türelmetlenül, szokása szerint hosszú, karcsú ujjaival az asztalon dobolva, a lábát rázva hallgató. „Legyünk hálásak Jim Morrisonnak”, mondta. „De kérek, most és mindörökké felejtse el Mózeset, Ábrahámot, Izsákot, Józsuát, Kálebet, az átkozott Tobacco Roadot, a Tejutat és a sivatagot, Íziszt, Ozíríst, Hermész Triszmegisztoszt, Ardzsúnát, Krisnát, a kurukshetrai háborút, a *gopik*at és a Védákat, Dolfi bácsit, a kommunizmust és nemzeti szocializmust, Indiát, Nepált, az ősi Kínát, Japánt, Egyiptomot, mert megbolondulunk. Az a lényeg, hogy elkészült az első logó, a három isteni embléma elegánsan egymásra halmozva a körben. Ez vagyunk mi, ez a SPIONS, remélem már nem sokáig. Legyen e szent jel neve The First Gate of Time – THE MIND.³² Alig várom, hogy kinyíljon a következő kapu.”

26 Pásztorlányok.

27 A *gopik raas* táncát koreografáló Radha (*Radhika*, *Rādhārānī*, *Radhikarānī*) a hindu mitológiában (*Nimbarka Sampradaya*) Krisna párja, együtt az abszolút igazság megjelenítői. Radhát kétféle kapcsolat fűzi Krisnához: a *svakiya-rasa* (házastársi kapcsolat) és a *parakiya-rasa* (az isteni szeretet, amely lehetővé teszi, hogy akkor is megoszthassák gondolataikat, amikor távol vannak egymástól). A *Vaishnava* és a *bhakti* tradíciók egyaránt Krisna barátjaként és tanácsadójaként írják le Radhát. E hagyományok követői közül sokan őt gondolják fontosabbnak, szerintük Radha a Főistennő, az ősi kozmikus energia, a női kreatív erő és termékenység koncepciója és megtestesítője, az Istenanya.

28 Becézve *swastika* (a szanszkrit szó jelentése „rendben van”, „jól van”), a szerencse ősi, az Indus völgyi civilizációban, a klasszikus mediterrán, kelta, skandináv, germán, észak- és dél-amerikai indián kultúrákban, Iránban, Indonéziában, Nepálban, Kínában, Japánban, Koreában egyaránt használt szimbóluma.

29 A védikus irodalom egyik alapműve, a hindu vallás legszentebb könyve, a *Bhagavad-gītā* (A magasztos szózata) által elmesélt történetben Ardzsuna, a jámbor Pándavák döntő csatába induló királya nem tudja eldönteni, hogy szabad-e testvérharcba bocsátkoznia. Harci szekerének hajtója, Krisna herceg felfedi isteni valóját, és arra biztatja a királyt, hogy erkölcsi aggályait félredobva, bátran harcoljon a gonosz erőt képviselő rokonai ellen. A költemény csúcspontja kozmikus vízió: Krisna megmutatja Ardzsúnának, hogy az Univerzum pusztán az ő lényének megnyilvánulása, a világ pedig csupán káprázat.

30 A szvasztikát (horogkereszt) a Nemzeti Szocializmus szimbólumának választó Adolf Hitler megfordította a jelkép forgási irányát. A blaszfémia következményei jól ismertek. Ugyanígy, hasonló végkifejlettel járó hibát követtek el a kommunisták vezetői is, amikor Osiris eredetileg kék ötágú csillaga színét vörösre változtatták.

31 Zárás, uram, záróra!

32 „Az Idő Első Kapuja – A TUDAT”